

РОЗРОБКА НОВОГО НОРМАТИВНОГО ДОКУМЕНТА ЩОДО РОЗТАШОВАННЯ ОБ'ЄКТІВ РЕСТОРАННОГО ГОСПОДАРСТВА ТА ПРОДОВОЛЬЧОЇ ТОРГІВЛІ У РЕКРЕАЦІЙНИХ ЗОНАХ

Литвиненко М.І.¹, Литвинова О.М.², Литвиненко Г.Л.²

Харківський національний медичний університет, Харків, Україна¹

Національний фармацевтичний університет, Харків, Україна²

На теперішній залишається проблемним питанням функціонування підприємств ресторанного господарства та продовольчої торгівлі, що розташовані на водних об'єктах у місцях масового відпочинку населення: міські та сільські пляжі вздовж річок, озер, водосховищ, рекреаційні зони відпочинку біля міських джерел питної води.

При відпочинку на пляжі та у рекреаційних зонах існує велика небезпека вживання небезпечних та неякісних харчових продуктів. Більшість харчових отруєнь виникає при вживанні їжі, придбаної у раптових перехожих, в місцях стихійної торгівлі на пляжах, або виготовленої в домашніх умовах та зіпсованої під впливом високої температури повітря. До того ж більшість відвідувачів відпочиває на цих об'єктах більше 4-6 годин, що більш ніж достатньо для псування домашніх харчових продуктів. А відчуття голоду, що виникає у здорової людини за цей час, при відсутності впорядкованих місць торгівлі, штовхає на вживання харчових продуктів сумнівної якості.

У зв'язку з цим існує необхідність впорядкування місць громадського харчування та торгівлі, розташованих на водних об'єктах.

Санітарні норми та правила функціонування пляжів та рекреаційних зон водних об'єктів на даний момент відсутні. В існуючих санітарних нормах та правилах немає вимог щодо обов'язкової наявності на паспортизованих пляжах та у рекреаційних зонах водних об'єктів підприємств ресторанного господарства та продовольчої торгівлі, що відповідають вимогам діючому законодавству.

Враховуючи вищевказане та з метою зменшення ризику харчових отруєнь назріла необхідність нового підходу до функціонування харчових об'єктів на пляжах та рекреаційних зонах необхідно розробити нові санітарні норми і правила функціонування пляжів та рекреаційних зон водних об'єктів, з урахуванням обов'язкової наявності на паспортизованих пляжах офіційних об'єктів ресторанного господарства та торгівлі. При розміщенні та функціонуванні цих об'єктів необхідно дотримуватись вимог діючого санітарного законодавства, зокрема Законів України «Про забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення», від 24.02.1994, №4004-ХІІ, «Про захист населення від інфекційних хвороб», від 06.04.2000, «Про безпечність та якість харчових продуктів», від 24.02.1997, №771/97-ВР, ДСП 4.4.5.078 2001 «Мікробіологічні нормативи та методи контролю продукції громадського харчування», «Санитарных правил для предприятий продовольственной торговли», від 16.04.2015 № 5781-91.

Науковцями Харківської гігієнічної школи протягом 2014-2020 років здійснено розробку проекту Державних санітарних норм і правил «Екологічно-гігієнічні вимоги до улаштування, утримання і організації режиму діяльності

зон рекреації водних об'єктів», у складі цього нормативного документу за принципом «Єдиного документу» розміщено оптимальний набір санітарних та екологічних нормативних вимог до оздоровлення й масового відпочинку населення на воді з урахуванням санітарно-гігієнічних, екологічних, протиепідемічних та протипаразитарних вимог та способів оцінки ступеня медико-екологічної напруги в районі розташування водної рекреаційної зони як показника наявності ризику для здоров'я населення при використанні водних рекреацій [1]. На сьогодні науковцями Харківської гігієнічної школи вносяться зміни та доповнення до цього документу

Література

Литвиненко М.І. Еколого-гігієнічне обґрунтування оптимізації регіональної системи рекреаційного використання водойм //Рукопис Дис. Кандидата мед.наук: 14.02.01-Гігієна.-К., 2016.

МЕДИКО-СОЦІАЛЬНІ НАСЛІДКИ УРБАНІЗАЦІЇ: СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Литвинова Л.О., Гречишкіна Н.В., Артемчук Л.І., Слуту Н.Ю.

Національний медичний університет імені О.О.Богомольця

Урбанізаційні процеси в світі тривають: на теперішній час міське населення планети становить 57%, а за прогнозами до 2050 року може зрости до 80%. Україна належить до високо урбанізованих країн із 70% міських жителів. Протягом останніх 30 років цей показник практично не змінився на фоні природнього скорочення населення (депопуляції), при цьому чисельність міського й сільського населення зменшувалася практично однаковими темпами. Процес урбанізації України відбувається вкрай повільно і масового переселення із сільських територій до міст не спостерігається. Так із 58 українських міст із населенням понад 100 тисяч чисельність містян зросла лише в 11 містах, при цьому кількість міст зросла на 5%, а сільських населених пунктів - зменшилась лише на 1,5%. Традиційно українці їдуть у великі міста в пошуках роботи або ж для побудови кар'єри. Але попри всі переваги мегаполісів (велику різноманітність навчальних закладів та робочих місць, можливість отримати спеціалізовані послуги, у т.ч. у сфері охорони здоров'я, безліч культурно-розважальних закладів для розвитку та відпочинку) сільські жителі не поспішають перебиратися в міста на постійно, в першу чергу через велику вартість життя у містах, а також через інші вади великих міст (проблеми з житлом і транспортом, безробіття, міську злочинність, перенаселення, наростаючу екологічну кризу).

Саме надмірне скупчення населення у великих містах стало значним випробуванням під час пандемії Covid-19 і спонукало до створення умов для соціального дистанціювання за рахунок збільшення кількості парків, зон відпочинку, звільнення від транспорту частини смуг на користь пішоходних і велосипедних доріжок, розвитку відкритих майданчиків для закладів